

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 27 marca 1951 r.

Nr 16

T R E S C :

U S T A W A

Poz.: 126 — z dnia 23 marca 1951 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy . 141

R O Z P O R Z A D Z E N I A :

127 — Ministra Finansów z dnia 28 lutego 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym . 141

128 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 1951 r. w sprawie zmiany przepisów o dostosowaniu sądów powszechnych do nowych przepisów ustrojowych i o zniesieniu sądów zbędnych . 147

129 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 1951 r. o zmianie granic okręgu Wydziału Zamiejscowego w Mikołowie Sądu Powiatowego w Pszczynie . 148

130 — Ministra Szkół Wyższych i Nauki z dnia 7 marca 1951 r. w sprawie utworzenia katedr na Uniwersytetach Warszawskim i Łódzkim . 148

131 — Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 7 marca 1951 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia na zawodowe wykonywanie czynności handlowych . 148

126

U S T A W A

z dnia 23 marca 1951 r.

o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy.

Art. 1. Upoważnia się Rząd do wydawania dekretów z mocą ustawy według zasad, ustalonych w przepisach art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej, na okres od dnia zamknięcia sesji Sejmu Ustawodawczego, otwartej w dniu 28 października 1950 r., do dnia otwarcia następnej sesji.

Art. 2. Wykonanie ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

127

R O Z P O R Z A D Z E N I E M I N I S T R A F I N A N S Ó W

z dnia 28 lutego 1951 r.

w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym.

Na podstawie art. 8 ust. 4, art. 9 ust. 2, art. 11 ust. 2, art. 13 ust. 1 pkt 5 i 7 i ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 450) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym:

a) artykuły bez bliższego określenia — oznaczają artykuły dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 450),

b) paragrafy bez bliższego określenia — oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

2. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o dekretych bez bliższego określenia, rozumieć należy dekret z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 450).

Do art. 2 ust. 2.

§ 2. 1. Jeżeli dochody uzyskane ze źródeł przychodów nie podlegających podatkowi obrotowemu, choćby częściowo i pośrednio obracane były na inne cele aniżeli określone w art. 2 ust. 2 dekretu, osoby prawne i stowarzyszenia nie posiadające osobowości prawnej wymienione w tym przepisie podlegają opodatkowaniu od całości dochodów.

2. Zwolnienie od podatku dochodowego przewidziane w art. 2 ust. 2 dekretu następuje pod warunkiem udowodnienia okoliczności uzasadniających zwolnienie.

3. Za dochody, przeznaczone na cele kultu religijnego, uważa się dochody, które zostały przeznaczone na nabycie lub utrzymanie przedmiotów używanych wyłącznie przy spełnianiu obrzędów religijnych. Nie stanowią dochodów obracanych na cele kultu religijnego dochody choćby częściowo przeznaczone na utrzymanie osób duchownych, zakonnych, służby itp.

Do art. 3.

§ 3. 1. Przepisy art. 3 mają zastosowanie zarówno przy ustalaniu dochodów cząstkowych, jak i dochodu ogólnego.

2. Przepisy art. 3 ust. 3 mają zastosowanie również w tych przypadkach, gdy dochód krewnego wstępnego nie przekracza kwoty wolnej od podatku.

Do art. 4 i 5.

§ 4. 1. Osoby fizyczne, które przybyły do Państwa Polskiego na pobyt czasowy, z góry przewidziany na okres dłuższy niż sześć miesięcy, podlegają obowiązkowi podatkowemu na zasadzie art. 4.

2. Przy ocenie obowiązku podatkowego osób fizycznych mających na obszarze Państwa Polskiego miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu oraz osób, które przybyły na pobyt czasowy, z góry przewidziany na okres dłuższy niż sześć miesięcy, jest rzeczą obojętną, czy dana osoba przebywa w jednej miejscowości, czy też kolejno w różnych miejscowościach. Chwilowe przerwy w pobycie, spowodowane przemijającą nieobecnością, pozostają bez wpływu na obowiązek podatkowy.

3. Siedzibę osoby prawnej określa jej statut lub też inny akt prawny, na którym osoba prawna opiera swoje istnienie; jeżeli statut lub inny akt tego nie określa, siedzibą osoby prawnej jest siedziba jej zarządu.

4. Rozmiar obowiązku podatkowego spadków nieobjętych określa się według rozmiaru obowiązku podatkowego spadkodawcy.

Do art. 6.

§ 5. 1. Nadwyżkę lub niedobór ustala się osobno z każdego źródła przychodów, podlegającego opodatkowaniu. Po ustaleniu nadwyżki lub niedoboru z każdego źródła przychodów sumuje się nadwyżki z poszczególnych źródeł należących do tej samej grupy źródeł przychodów. Suma nadwyżek z poszczególnych źródeł należących do tej samej grupy stanowi dochód cząstkowy.

2. Dochodem ogólnym jest suma dochodów cząstkowych po potrąceniu niedoborów z wyjątkiem jednak niedoborów ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych. Potrąceniu od sumy dochodów cząstkowych przy ustalaniu dochodu ogólnego podlegają jedynie niedobory poniesione w danym roku podatkowym. Niedoborów ze źródeł przychodów, z których dochód jest wolny od podatku, nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu dochodu ogólnego.

3. Przy ustalaniu dochodu ogólnego na podstawie art. 6 ust. 4 i 5, jeżeli podatnik podatku od wynagrodzeń otrzymuje wynagrodzenie, od którego płatnik pokrywa podatek z własnych funduszy, doliczeniu do dochodu cząstkowego lub sumy dochodów cząstkowych podlega kwota wynagrodzenia łącznie z podatkiem ponoszonym przez płatnika.

Do art. 7.

§ 6. 1. Uczestnictwo w spółce jawnej, współwłasność, współposiadanie lub wspólne użytkowanie

może być również udowodnione wyciągiem z rejestru handlowego, aktem notarialnym, postanowieniem sądu o stwierdzeniu praw do spadku lub wyciągiem z ksiąg wieczystych.

2. W razie nieprzeprowadzenia dowodu okoliczności wymienionych w ust. 1 wymiaru podatku dokonuje się od całego dochodu na imię tego uczestnika, który miał lub mógł mieć istotny wpływ na bieg interesów źródła przychodów.

Do art. 8 ust. 1 pkt 1 i ust. 4.

§ 7. Zakłady naukowe, których świadczenia polegające na nauczaniu są wolne od podatku obrotowego, zalicza się do pierwszej grupy źródeł przychodów.

Do art. 8 ust. 1 pkt 2.

§ 8. 1. Za zakłady rzemieślnicze uważa się przedsiębiorstwa wykonujące rzemiosło w rozumieniu przepisów prawa przemysłowego. Na równi z wykonywaniem rzemiosła traktuje się również pracę chałupniczą.

2. Do drugiej grupy źródeł przychodów należą tylko te zakłady rzemieślnicze, które w ciągu całego roku zatrudniają najwyżej określoną w art. 8 ust. 1 pkt 2 ilość pracowników i członków rodziny. Zatrudnienie większej ilości pracowników najemnych lub członków rodziny, choćby nawet przejściowo, powoduje zaliczenie zakładu rzemieślniczego do czwartej grupy źródeł przychodów w odniesieniu do całego roku podatkowego. Na równi z pracownikami najemnymi traktuje się chałupników pracujących na rzecz zakładu rzemieślniczego.

3. Zatrudnienie przez zakład rzemieślniczy z wyjątkiem zakładów cukierniczych, piekarskich, rzeźniczych i wędliniarskich (również z mięsa końskiego), złotniczych, brązowniczych i zegarmistrzowskich trzech członków rodziny, jeżeli zakład nie zatrudnia pracownika najemnego, nie stoi na przeszkodzie do zaliczenia zakładu do drugiej grupy źródeł przychodów; zatrudnianie natomiast większej ilości pracowników najemnych zamiast członków rodziny, chociażby ilość osób zatrudnionych w zakładzie nie przekraczała oprócz właściciela dwóch bądź trzech osób, powoduje zaliczenie zakładu rzemieślniczego do czwartej grupy źródeł przychodów.

4. Za członków rodziny w rozumieniu art. 8 ust. 1 pkt 2 uważa się małżonka oraz małoletnie dzieci własne, przysposobione, pasierbów oraz dzieci ofiar wojny przyjęte na wychowanie.

Do art. 8 ust. 1 pkt 3 i ust. 4.

§ 9. Przychody notariuszów zalicza się do trzeciej grupy źródeł przychodów.

Do art. 8 ust. 1 pkt 4 lit. c) i ust. 4.

§ 10. Przychody duchownych z opłat stuley oraz z innych darów i opłat, które duchowni otrzymują ze względu na swój urząd, zalicza się do czwartej grupy źródeł przychodów.

Do art. 8 ust. 1 pkt 4 lit. d) i e).

§ 11. Za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym.

Do art. 8 ust. 1 pkt 5 lit. a).

§ 12. 1. Za przychód z budynków wynajętych uważa się rzeczywiście osiągnięty w roku podatkowym czynsz najmu bez względu na okres, którego dotyczy,

łącznie z wynagrodzeniem za objęte umową najmu ruchomości oraz podwórza, składy, place, ogrody itp. jak również wynagrodzenie za używanie urządzonej przez właściciela domu instalacji gazu, wodociągu, windy i innych urządzeń.

2. Do czynszu najmu dolicza się wartość pieniężną świadczeń ubocznych, obciążających najemcę na korzyść wynajmującego, jak również wartość pieniężną wszelkich korzyści zastrzeżonych wynajmującemu.

3. Za przychód z budynków, zajmowanych lub używanych w całości lub w części przez samego właściciela lub członków jego rodziny, albo odstąpionych bezpłatnie do używania innym osobom — uważa się wartość czynszową w rozumieniu przepisów o podatku od nieruchomości.

4. Jeżeli właściciel używa budynku lub części tegoż wyłącznie do celów własnego przedsiębiorstwa, nie bierze się pod uwagę wartości czynszowej ani przy obliczaniu przychodów z nieruchomości, ani przy obliczaniu kosztów produkcji przedsiębiorstwa.

5. Z budynków lub części, które właściciel oddał bezpłatnie do użytku na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, kultu religijnego, opieki społecznej i dobroczynne, nie przyjmuje się ani wartości czynszowej, ani kosztów poniesionych z tytułu posiadania tego rodzaju budynków.

Do art. 8 ust. 1 pkt 5 lit. c).

§ 13. Za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się w szczególności:

- 1) odsetki od pożyczek, wkładów i rachunków bieżących,
- 2) odsetki od wszelkiego rodzaju papierów procentowych, chociażby te papiery były zwolnione od podatków innego rodzaju,
- 3) zyski z udziałów w spółdzielniach, powstałe z podziału czystych nadwyżek bilansowych.

§ 14. Za przychód z praw majątkowych uważa się w szczególności:

- 1) powtarzające się periodycznie renty, jakie wypłacają zakłady ubezpieczeń albo których tytuł prawny polega na darowiźnie, fundacji, rozporządzeniu ostatniej woli; z wyjątkiem rent, stanowiących wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń oraz świadczeń kapitałowych i rent z tytułu ubezpieczenia na życie,
- 2) przychody z wykonywania uprawnień, patentów, wynalazków, praw autorskich itp.; jeżeli jednak wymienione przychody osiągnęły się przez twórców, należą do pierwszej grupy źródeł przychodów,
- 3) przychody w postaci świadczeń i wsparć wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem wymienionych w § 27 ust. 1 pkt 2.

Do art. 8 ust. 1 pkt 5 lit. f) i ust. 4.

§ 15. 1. Za przychody z innych źródeł uważa się wszelkie przychody, nie pochodzące ze źródeł przychodów wymienionych w art. 8 ust. 1 pkt 1—4 i pkt 5 lit. a)—e), w szczególności przychody z cywilno-prawnych, niezawodowych, odpłatnych świadczeń tego rodzaju, jak np. wynajęcie ruchomości, części lokalu itp.

2. Jeżeli wysokość dochodu podatnika ustalona została na podstawie znamion zewnętrznych, wówczas nadwyżkę dochodu ponad dochód z ustalonych źródeł zalicza się do piątej grupy źródeł przychodów.

Do art. 8 ust. 2.

§ 16. 1. Sprzedaży przedmiotów, które służą do osobistego lub domowego użytku podatnika, oraz dzieł

sztuki, książek, pamiątek historycznych itp. nie uważa się za źródło przychodów, jeżeli podatnik nie gromadzi przedmiotów tych zawodowo.

2. Sprzedaż własnych praw autorskich nie stanowi źródła przychodów w rozumieniu art. 8 ust. 2 lit. e). Przychody ze sprzedaży własnych praw autorskich należą do przychodów określonych w art. 8 ust. 1 pkt 1.

Do art. 8 ust. 3.

§ 17. 1. Sprzedaż przedmiotów i praw majątkowych uzyskanych przez podatnika w drodze darowizny lub wyposażenia stanowi źródło przychodów.

2. Skapitalizowanie renty, której tytuł prawny polega na zapisie lub rozporządzeniu ostatniej woli, nie stanowi źródła przychodów.

Do art. 9 ust. 2.

§ 18. 1. Nadwyżką ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych jest różnica między ceną uzyskaną ze sprzedaży tych przedmiotów i praw majątkowych a kosztami ich nabycia lub wytworzenia, bądź jeżeli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte w drodze darowizny lub wyposażenia — ich wartością w dniu nabycia. Różnica ta ulega zmniejszeniu o wartość nakładów poczynionych w czasie ich posiadania, trwale zwiększających lub ulepszających ich substancje, oraz koszty sprzedaży, a zwiększeniu o wartość dokonanych odpisów na zużycie. Wartości dokonanych odpisów na zużycie nie uwzględnia się przy obliczaniu nadwyżki ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych nabytych w drodze darowizny lub wyposażenia.

2. Wartość z dnia nabycia przedmiotów i praw majątkowych nabytych w drodze darowizny lub wyposażenia określa się w trybie przewidzianym przepisami o opodatkowaniu podatkiem od nieodpłatnego nabycia praw majątkowych (opodatkowanie spadków i darowizn). Jeżeli nabycie było wolne od podatku od nabycia praw majątkowych (opodatkowanie spadków i darowizn), wartość z dnia nabycia ustala w razie potrzeby organ finansowy tak, jakby to nabycie podlegało opodatkowaniu.

§ 19. 1. Koszt nabycia lub wytworzenia przedmiotów i praw majątkowych bądź ich wartość z dnia nabycia oraz wartość poczynionych nakładów przyjmuje się dla obliczenia nadwyżki:

- 1) jeśli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte przez podatnika po dniu 29 października 1950 r. oraz nakłady poczynione po tej dacie — w wysokości rzeczywistej ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia,
- 2) jeśli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte przez podatnika w okresie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 29 października 1950 r. oraz nakłady poczynione w tym okresie — w wysokości rzeczywistej ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia przerachowanej w stosunku 100 : 3; jeżeli cena nabycia lub wytworzenia bądź wartość z dnia nabycia nie była wyrażona w złotych, należy ją uprzednio przeliczyć na złote według relacji obowiązującej w dacie nabycia lub wytworzenia i następnie przerachować w stosunku 100 : 3,
- 3) jeśli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte przez podatnika przed dniem 1 września 1939 r. oraz nakłady poczynione przed tą datą — w wysokości rzeczywistej ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia wyrażonej w walucie obiegowej z dnia 31 sierpnia 1939 r. przerachowanej z zastosowaniem mnożnika 2,4;

jeżeli cena kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia nie była wyrażona w walucie obiegowej z dnia 31 sierpnia 1939 r., należy ją uprzednio przeliczyć na tę walutę według obowiązujących relacji i następnie zastosować mnożnik 2,4.

2. Jeżeli ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia nie można ustalić, dane te ustala organ finansowy w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu podatkowym, przy czym w odniesieniu do przedmiotów i praw majątkowych i poczynionych nakładów określonych w ust. 1 pkt 3 ustala je w tej wysokości, jaką posiadałyby one w dniu 31 sierpnia 1939 r.; wartości te ulegają odpowiedniemu przerahowaniu w myśl zasad wyrażonych w ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Wartość dokonanych odpisów na zużycie oblicza się przez zastosowanie właściwej normy przewidzianej dla poszczególnych lat podatkowych do ceny kupna lub wytworzenia lub do wartości poczynionych nakładów i pomnożenie tak obliczonego rocznego odpisu na zużycie przez ilość lat od daty nabycia lub wytworzenia lub dokonania nakładów. Wartość dokonanych odpisów na zużycie przerahowuje się:

- 1) jeśli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe oraz poczynione nakłady określone w ust. 1 pkt 2 w stosunku 100 : 3,
- 2) jeśli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe oraz poczynione nakłady określone w ust. 1 pkt 3 z zastosowaniem mnożnika 2,4.

§ 20. 1. Nadwyżką z udziału w spółce komandytariusza, cichego spółnika i spółnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są pożytki faktycznie uzyskane z tytułu udziału. Za pożytki faktycznie uzyskane uważa się również sumy otrzymane przez spółnika na poczet przyszłych zysków; na równi z pożytkami faktycznie uzyskanymi traktuje się sumy, co do których spółnikowi przysługuje prawo dysponowania na podstawie zatwierdzonego bilansu za okres obrachunkowy, a w przypadku, gdy umowa spółki zastrzega podział zysku walnemu zgromadzeniu — na podstawie uchwały walnego zgromadzenia po potrąceniu sum otrzymanych przez spółnika zaliczkowo. Sumy przeznaczone na cele spółki niezależnie od tego, czy umowa spółki zastrzega sposób podziału zysku walnemu zgromadzeniu, czy też nie, z wyjątkiem przeznaczonych na powiększenie kapitału zakładowego, nie stanowią nadwyżki spółnika.

2. W przypadku nieuznania ksiąg handlowych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za dowód w postępowaniu podatkowym lub pominięcia ich przy ustalaniu podstawy opodatkowania spółki, różnicę pomiędzy wysokością dochodu spółki ustalonego przy wymiarze podatku dla spółki po potrąceniu od tego dochodu należnego od spółki podatku dochodowego i wkładu oszczędnościowego a sumą wynikającą z ksiąg nadwyżek (dochodów) poszczególnych spółników dolicza się w stosunku do wysokości udziałów do wynikających z ksiąg nadwyżek (dochodów) spółników biorących udział w zarządzie spółki. Tak ustalone kwoty stanowią nadwyżkę z udziału w spółce spółników biorących udział w zarządzie spółki. Nadwyżką z udziału w spółce pozostałych spółników są pożytki w rozumieniu ust. 1 w wysokości, wynikającej z ksiąg spółki, chyba że zostanie ustalone, że spółnik osiągnął tę nadwyżkę w innej wysokości.

§ 21. W przypadku likwidacji przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o podatku obrotowym nadwyżkę z likwidacji ustala się przez zastosowanie norm szacunkowych do podstaw opodatkowania podatkiem obrotowym (wartości towarów — półwyrobów — będących

z przeznaczenia przedmiotem obrotu handlowego przedsiębiorstwa obliczonej według ceny rynkowej — sprzedażnej wartości rynkowej). Nadwyżki osiągnane z dokonanej następnie sprzedaży tych towarów nie podlegają oddzielnemu opodatkowaniu przy zachowaniu warunków uzasadniających zwolnienie osiągniętych z tej sprzedaży obrotów od podatku obrotowego.

§ 22. 1. Jeżeli podatnik pozostający w bezpośrednim lub pośrednim związku gospodarczym z osobą, mającą siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą, tak układa bieg swoich interesów, że dzięki temu związkowi uzależniającemu go od tej drugiej osoby lub będącemu szczególnie korzystnym dla osoby, mającej siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą, wcale nie wykazuje nadwyżek albo też wykazuje nadwyżki mniejsze od tych, jakich należałoby oczekiwać, gdyby wspomniany związek nie istniał, wówczas nadwyżki danego podatnika należy ustalić bez uwzględnienia obciążeń szczególnych, wynikających z powyższego związku.

2. Jeżeli przewidziane w ust. 1 ustalenie kwoty nadwyżki na podstawie ksiąg handlowych natrafia na trudności, wówczas nadwyżki ustala się w drodze oszacowania.

3. Przepisy dwu ustępów poprzedzających należy odpowiednio stosować również wówczas, gdy podatnik, wykorzystując swój związek gospodarczy z osobą, której przysługują szczególne ulgi w podatku dochodowym albo też dokonując transakcji z innym podatnikiem na warunkach rażąco korzystniejszych i odbiegających od stosowanych ogólnie norm w czasie i miejscu dokonywania transakcji, przerzuca całość lub część swego dochodu bądź na osobę korzystającą z ulg bądź na innego podatnika i wskutek tego nie wykazuje nadwyżki w takiej wysokości, jakiej należałoby oczekiwać, gdyby wspomniany związek nie istniał lub gdyby wspomniana transakcja nie została zawarta.

§ 23. 1. Nadwyżkę z gospodarstwa rolnego osiągniętą przez osobę podlegającą podatkowi gruntowemu, jeżeli przychody z tego gospodarstwa nie są wolne od podatku na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2 dekretu, ustala się na podstawie faktycznych przychodów i kosztów uzyskania przychodów z zastosowaniem przepisów art. 9. W braku danych co do wysokości faktycznych przychodów i kosztów nadwyżkę ustala się po zasięgnięciu opinii biegłych przedstawiczy przez Związek Samopomocy Chłopskiej.

2. U wdzierzawiającego gospodarstwo rolne nadwyżką z dzierżawy gospodarstwa rolnego jest rzeczywście osiągnięty w roku podatkowym czynsz dzierżawny bez względu na okres, którego dotyczy, jak również wartość pieniężna świadczeń ubocznych, obciążających dzierżawcę na rzecz wdzierzawiającego nie wyłączając zapłaconego przez dzierżawcę podatku gruntowego; od tak obliczonej nadwyżki potrąca się zapłacony w danym roku podatkowym podatek gruntowy.

3. U dzierżawcy gospodarstwa rolnego od nadwyżki z gospodarstwa rolnego, ustalonej w sposób określony w ust. 1, potrąca się nadto zapłacony czynsz dzierżawny bez względu na okres, którego dotyczy.

§ 24. Nadwyżkę z udziałów reasekuracyjnych w polskich ubezpieczeniach (art. 5 ust. 1 lit. e) ustala się w wysokości 50% przychodów; za przychód w rozumieniu zdania poprzedzającego uważa się ostateczny czysty zysk zagranicznego towarzystwa ubezpieczeń obliczony zgodnie z obowiązującymi umowami reasekuracyjnymi.

Do art. 10 ust. 3.

§ 25. Przychody osiągnięte w naturze przelicza się na wartość pieniężną według przeciętnych cen rynkowych (sprzedażnej wartości rynkowej) w roku podatkowym z uwzględnieniem czasu i miejsca, w którym te przychody zostały osiągnięte.

Do art. 11 ust. 1 pkt 2.

§ 26. W przypadku łącznego opodatkowania na podstawie art. 3 dekretu przy ocenie obowiązku podatkowego bierze się również pod uwagę źródła przychodów należące do drugiego małżonka lub krewnych zstępnych, których dochody podlegają doliczeniu do dochodu podatnika.

Do art. 11 ust. 2.

§ 27. 1. Zwalnia się od podatku:

- 1) dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych, wymienionych w art. 4 ze źródeł wymienionych w art. 5 znajdujących się poza obszarem Państwa Polskiego, jeżeli będzie udowodnione, że podlegają one tam podatkowi tego samego rodzaju i jeżeli właściwe obce państwo postępuje według zasad wzajemności co do takich samych dochodów ze źródeł położonych na obszarze Państwa Polskiego,
- 2) przychody na pokrycie kosztów utrzymania otrzymane od zamieszkałych na obszarze Państwa Polskiego osób fizycznych,
- 3) kwoty otrzymane z tytułu ubezpieczenia na życie,
- 4) nadzwyczajne przychody w postaci spadków, zapisów, darowizn i wyposażeń, podlegające przepisom o podatku od nabycia praw majątkowych,
- 5) dotacje i subwencje otrzymywane przez osoby prawne lub stowarzyszenia wymienione w art. 2 ust. 2, przeznaczone na cele, do których spełniania powołana jest osoba prawna lub stowarzyszenie,
- 6) wygrane loteryjne i losowe,
- 7) kwoty otrzymane z tytułu spłaty wierzytelności do wysokości wartości nominalnej,
- 8) nagrody przyznawane z mocy przepisów prawa karnego skarbowego i prawa karnego dewizowego,
- 9) nagrody za wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia otrzymywane od podmiotów gospodarki społecznej i nie podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń,
- 10) odsetki od wkładów oszczędnościowych lokowanych w Powszechnej Kasie Oszczędności i gminnych kasach spółdzielczych przez osoby nie będące podatnikami podatku obrotowego,
- 11) przychody z udziałów reasekuracyjnych w polskich ubezpieczeniach (art. 5 ust. 1 lit. e):
 - a) na życie i transportowych oraz z tytułu wszelkich udziałów oddanych do reasekuracji indywidualnej pozostałymi umowami,
 - b) w innych rodzajach ubezpieczeń niż wymienione pod lit. a) osiągnięte ubezpieczeniów ubezpieczeń tych państw, które nie stosują obciążeń podatkowych do odpowiednich przychodów osiągniętych przez polskie towarzystwa,
- 12) przychody z tytułu świadczeń polegających na dostarczaniu krwi przez krwiodawców,
- 13) przychody uzyskiwane ze sprzedaży losów loterii urządzanych przez Polski Monopol Loteryjny,
- 14) rezerwy u podatników prowadzących księgi handlowe, przeznaczone na pokrycie należności, których nieściągalność została udowodniona lub uprawdopodobniona.

2. Przepisy ust. 1 pkt 1 mają zastosowanie w przypadku, gdy umowa między Państwem Polskim a innym państwem o zapobieżeniu podwójnemu opodatkowaniu nie zawiera odmiennych przepisów.

3. Podatnik, żądający na zasadzie ust. 1 pkt 1 wyłączenia od opodatkowania dochodów osiągniętych za granicą, obowiązany jest przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku udowodnić, że dochody te podlegają za granicą podatkowi tego samego rodzaju. Dochody powyższe wyłącza właściwy organ finansowy z podstawy opodatkowania po stwierdzeniu, że państwo obce postępuje według zasad wzajemności co do takich samych dochodów, płynących ze źródeł znajdujących się na obszarze Państwa Polskiego.

Do art. 12 ust. 1.

§ 28. 1. Potrącalność kosztów uzyskania przychodów z poszczególnych źródeł należy ocenić w każdym przypadku z osobna, biorąc pod uwagę następujące zasady ogólne:

- 1) kosztami uzyskania przychodów są wydatki poniesione w tym celu, aby z danego źródła osiągnąć bądź zachować lub zabezpieczyć przychód, nie zaś wydatki związane z nabyciem samego źródła przychodów, z jego powiększeniem lub ulepszeniem; te wydatki są jednak potrącalne przy ustalaniu nadwyżki ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych i to bez względu na czas ich poniesienia;
- 2) z wyjątkiem określonym w art. 10 ust. 2, tylko takie koszty nadają się do potrącenia z przychodu, które podatnik rzeczywiście w roku podatkowym poniósł.

2. Wydatki, które podatnik mógłby ponieść lub wśród pewnych okoliczności musiałby ponieść, ani takie, które podatnik zaoszczędził sobie własną pracą lub też pracą bezpłatną członków rodziny albo innych osób z wyjątkiem przypadku określonego w art. 13 ust. 1 pkt 9, nie stanowią kosztów uzyskania przychodów.

3. Wszelkie wydatki ponoszone przez pracodawcę choćby pośrednio na rzecz pracowników, jeżeli wynikają z postanowień układu zbiorowego i ponoszone są w wysokości wynikającej z tego układu, stanowią koszt uzyskania przychodów.

4. Jeżeli wydatki określone w ust. 3 ponoszone są drogą tworzenia specjalnych funduszy, fundusze te nie stanowią funduszy rezerwowych, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2.

Do art. 13 ust. 1 pkt 5.

§ 29. 1. Nadwyżka odsetek i wynagrodzeń za udzielone pożyczki lub wkłady niepieniężne, wypłaconych przez osobę prawną udziałowcom i akcjonariuszom, przekraczająca wysokość odsetek ustawowych, nie stanowi kosztów uzyskania przychodów.

2. Wartość wkładów niepieniężnych oblicza się według przeciętnych cen rynkowych (sprzedażnej wartości rynkowej) z okresu i miejsca ich dokonania.

Do art. 13 ust. 1 pkt 7.

§ 30. 1. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów nadwyżek kwot pensji i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń osób, które biorą udział w zarządzie przedsiębiorstwa bądź należą do składu rady nadzorczej i komisji rewizyjnej lub działają z ich ramienia, bądź są uprawnione do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, jak również innych pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych ponad następujące normy:

10.00 ⁰ / _o	od obrotu nie przekraczającego	1-krotnej	wysokości	kapitału	własnego				
5.50 ⁰ / _o	"	ponad	1 do	2	"	"	"	"	"
4.00 ⁰ / _o	"	"	2 do	3	"	"	"	"	"
3.25 ⁰ / _o	"	"	3 do	4	"	"	"	"	"
2.80 ⁰ / _o	"	"	4 do	5	"	"	"	"	"
2.50 ⁰ / _o	"	"	5 do	6	"	"	"	"	"
2.30 ⁰ / _o	"	"	6 do	7	"	"	"	"	"
2.20 ⁰ / _o	"	"	7 do	8	"	"	"	"	"
2.10 ⁰ / _o	"	"	8 do	9	"	"	"	"	"
2.00 ⁰ / _o	"	"	9 do	10	"	"	"	"	"
1.70 ⁰ / _o	"	"	10 do	15	"	"	"	"	"
1.50 ⁰ / _o	"	"	15 do	20	"	"	"	"	"
1.35 ⁰ / _o	"	"	20 do	30	"	"	"	"	"
1.20 ⁰ / _o	"	"	30 do	50	"	"	"	"	"
1.10 ⁰ / _o	"	"	50 do	100	"	"	"	"	"
1.00 ⁰ / _o	"	"	100-krotną	wysokość	kapitału	własnego.			

2. Normy wynagrodzenia ustala się w ten sposób, ażeby suma obliczona od większego obrotu przy mniejszej stopie procentowej nie była mniejsza od sumy, jaka wypadnie z obliczenia przy zastosowaniu bezpośrednio wyższej stopy procentowej do najwyższego obrotu w tej grupie.

3. Za kapitał własny przedsiębiorstwa uważa się nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami wobec osób trzecich. W szczególności na kapitał własny składają się:

- 1) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością:
 - a) kapitał zakładowy uwidoczony w bilansie, zmniejszony o sumy nie uiszczonych przez udziałowców wpłat na udziały oraz sumę strat, figurujących w bilansie,
 - b) wszelkie inne kapitały, fundusze i rezerwy, nie stanowiące zobowiązań wobec osób trzecich i nie przeznaczone na sprostowanie wartości składników majątkowych, figurujących w bilansie,
 - c) nie podzielony zysk z lat ubiegłych i za rok podatkowy po wyłączeniu części zysku przeznaczonej na udział w zysku oraz na podatek dochodowy,
 - 2) w firmach jednoosobowych i spółkach jawnych:
 - a) suma figurująca na rachunku kapitału, zwiększona o saldo kredytowe na rachunkach właściciela i zmniejszona o salda debetowe na rachunkach właściciela oraz o sumę strat, figurujących w bilansie; salda kredytowe na rachunkach właściciela zwiększają kapitał własny tylko w tym wypadku, jeżeli mają charakter stały, tj. nie są podejmowane z przedsiębiorstwa co najmniej w ciągu 4 miesięcy roku następującego po roku podatkowym,
 - b) wszelkie fundusze i rezerwy, nie stanowiące zobowiązań wobec osób trzecich i nie przeznaczone na sprostowanie wartości składników majątkowych, figurujących w bilansie,
 - 3) w spółkach komandytowych:
 - a) sumy komandytowe wpłacone efektywnie przez komandytariuszy,
 - b) składniki, wymienione w ust. 3 pkt 2 lit. a) i b) niniejszego paragrafu,
 - 4) wkład spółnika cichego wpłacony efektywnie stanowi część składową kapitału własnego.
4. Kapitał zakładowy, figurujący w księgach przedsiębiorstwa w dniu 31 sierpnia 1939 r., należy dla celów obliczenia norm wynagrodzenia podwyższyć z zastosowaniem mnożnika 2,4; kapitał zakładowy z okresu od dnia 1 września 1939 r. do dnia 29 października 1950 r. dla celów obliczenia norm wynagrodzenia należy przerachować w stosunku 100 : 3.
5. Za obrót służący za podstawę do obliczenia norm wynagrodzenia uważa się obrót ustalony za rok

podatkowy w myśl przepisów dekretu o podatku obrotowym, nie wyłączając obrotów zwolnionych od podatku.

6. Za pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych uważa się osoby uprawnione do samodzielnego prowadzenia oddziałów (filii) przedsiębiorstwa oraz wszelkich prokurentów przedsiębiorstwa, chociażby posiadali prokurę łączną.

7. Jeżeli w wyniku zastosowania tabeli zawartej w ust. 1 niniejszego paragrafu dopuszczalne do potrącenia normy wynagrodzeń osób, o których mowa w ust. 1, czynnych i niezbędnych do utrzymania przedsiębiorstwa w ruchu, byłyby niższe od ogólnie przyjętych norm wynagrodzeń, organ finansowy drugiej instancji ma prawo na wniosek podatnika podwyższać te normy, najwyżej jednak do wysokości wydatków faktycznie na ten cel poniesionych i w granicach ogólnie przyjętych norm. Podwyższenie norm wynagrodzeń do wysokości przekraczającej dwukrotnie normy ustalone w ust. 1 wymaga zgody Ministra Finansów.

Do art. 13 ust. 1 pkt 8.

§ 31. Jeżeli pensja lub wynagrodzenie wypłacane jest pracownikowi, którego stosunek z pracodawcą nie jest uregulowany układem zbiorowym, koszt uzyskania przychodów stanowi wynagrodzenie, wypłacane w wysokości wynikającej z indywidualnej umowy o pracę.

Do art. 13 ust. 1 pkt 11 i ust. 2.

§ 32. Podatek od lokali w części przypadającej na lokal użytkowy zajmowany w związku ze źródłem przychodów stanowi koszt uzyskania przychodów.

Do art. 13 ust. 2.

§ 33. U podatników prowadzących księgi handlowe wydatki na nabycie przedmiotów majątkowych, których koszt nabyć'a nie przekracza 600 zł, stanowią koszty uzyskania przychodów.

Do art. 14.

§ 34. 1. Jeżeli podatnik prowadzi księgi handlowe, a przyjęty przez niego rok rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, podatek za dany rok podatkowy wymierza się od dochodu osiągniętego w okresie rachunkowym, którego koniec przypada na dany rok podatkowy.

Przykład: dochód osiągnięty w okresie rachunkowym 1 listopada 1950 r. do 31 października 1951 r. podlega opodatkowaniu w roku podatkowym 1951.

2. Jeżeli księgi handlowe nie obejmują wszelkich źródeł przychodów podatnika, wówczas dochód ze źró-

deł nie objętych księgami podlega opodatkowaniu w wysokości osiągniętej w roku podatkowym (kalendarzowym).

Przykład: podatnik obok źródła przychodów objętego księgami z okresem rachunkowym 1 listopada 1950 r. do 31 października 1951 r. posiadał inne źródła przychodów nie objęte księgami — w roku podatkowym 1951 r. podlega opodatkowaniu dochód, osiągnięty ze źródeł przychodów objętych księgami w okresie rachunkowym 1950/51, a ze źródeł nie objętych księgami w roku kalendarzowym 1951.

Do art. 15 ust. 6.

§ 35. Jeżeli podatnik posiada źródła przychodów należące do różnych grup źródeł przychodów, a suma dochodów cząstkowych przekracza kwotę 3.600 zł — poszczególne dochody cząstkowe podlegają opodatkowaniu, choćby nawet nie przekraczały najwyższej kwoty wolnej od podatku.

Przykład: podatnik osiągnął dochody cząstkowe:

z przedsiębiorstwa	3.300 zł
z nieruchomości	2.400 „
suma dochodów cząstkowych	5.700 „

Od każdego z tych dochodów cząstkowych należy się podatek podług stopy podatku odpowiadającej sumie dochodów cząstkowych 5.700 zł tj. 8⁰/₀, czyli od dochodu z przedsiębiorstwa — 264 zł oraz od dochodu z nieruchomości po zastosowaniu zwyczajki przewidzianej w art. 15 ust. 5 — 240 zł.

Do art. 15 ust. 7.

§ 36. Przychodów objętych wspólnymi księgami handlowymi, niepodzielnie związanych z zasadniczym źródłem przychodów objętych tymi księgami, np. otrzymanych odsetek od udzielonego przez właściciela przedsiębiorstwa kredytu towarowego, przychodów z nieruchomości zajętej w całości przez przedsiębiorstwo itp. nie uważa się za przychody należące do różnych grup źródeł przychodów.

Do art. 18.

§ 37. Dla zastosowania zniżki z art. 18 dekretu decydujący jest stan rodzinny oraz wiek dzieci podatnika w ostatnim dniu roku podatkowego.

Do art. 19.

§ 38. Przykład:

podatnik osiągnął dochód z przedsiębiorstwa jako jedyne źródła przychodów w kwocie 10.000 zł od dochodu tego należy się podatek według skali z art. 15 ust. 1 (13⁰/₀)

1.300 „

U podatnika tego zaszły nadzwyczajne okoliczności osłabiające jego zdolność płatniczą, wobec poniesienia przez niego wydatku w kwocie 3.000 zł — w związku z długotrwałą chorobą.

Organ finansowy może na wniosek podatnika zmniejszyć należny podatek o kwotę X, przypadającą stosunkowo na poniesiony nadzwyczajny wydatek; X oblicza się według następującego wzoru:

$$10.000 \text{ zł} : 3.000 \text{ zł} = 1.300 \text{ zł} : X; \text{ — } X = 350 \text{ zł.}$$

Do art. 20.

§ 39. 1. Na równi z „nieżonatym“ i „niezameżną“ traktuje się wdowców i wdowy oraz osoby, które uzyskały rozwód.

2. Wiek ponad 21 lat rozumie się w pierwszym dniu roku podatkowego.

3. Okres lat dwóch liczy się od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym podatnik zawarł związek małżeński.

4. Dla zastosowania zwyczajki z art. 20 dekretu decydujący jest stan rodzinny w ostatnim dniu roku podatkowego.

§ 40. 1. W odniesieniu do podatników wymienionych w art. 1 dekretu tracą moc obowiązującą z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przepisy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 105) z wyjątkiem przepisów §§ 41—51.

2. Przepisy uchylone z mocy przepisu ust. 1 stosuje się jednak do podatku dochodowego przypadającego za lata podatkowe do 1950 r. włącznie.

§ 41. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1951 r.

Minister Finansów: *K. Dąbrowski*

128

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 12 marca 1951 r.

w sprawie zmiany przepisów o dostosowaniu sądów powszechnych do nowych przepisów ustrojowych i o zniesieniu sądów zbędnych.

Na podstawie art. 11 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 39, poz. 360) oraz art. XXIII i LVII przepisów wprowadzających prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 57, poz. 321) zarządza się, co następuje:

§ 1. W § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 1950 r. o dostosowaniu sądów powszechnych do nowych przepisów ustrojowych i o zniesieniu sądów zbędnych (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 54, poz. 496 oraz z 1951 r. Nr 4, poz. 34, Nr 6, poz. 56 i Nr 10, poz. 79) wprowadza się następujące zmiany:

w rozdziale „Województwo rzeszowskie“:

a) przepis dotyczący Sądu Powiatowego w Rzeszowie otrzymuje brzmienie:

„Sądowi Powiatowemu w Rzeszowie — dla okręgu Sądu Powiatowego w Rzeszowie“;

b) dodaje się nowy przepis w brzmieniu:

„Wydziałowi Zamiejscowemu w Strzyżowie Sądu Powiatowego w Rzeszowie — dla okręgu Wydziału Zamiejscowego w Strzyżowie“.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1951 r.

Minister Sprawiedliwości: *w z. T. Rek*